

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ
КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Спеціальність **081 «Право»**

Освітня програма **«Право (поліцейські)»**

Форма навчання **денна**

у **2023/2024** навчальному році

Плани семінарських (практичних) занять
обговорені та схвалені на засіданні
кафедри цивільного права
та процесу факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції,
протокол від 29.08.2023 № 29

Завідувач кафедри

 Кристина РЕЗВОРОВИЧ

Дніпро – 2023

Право інтелектуальної власності // Плани семінарських (практичних) занять для денної форми навчання. - Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. - 22 с.

РОЗРОБНИК:

1. Доцент кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук, Михайло ФРОЛОВ.

ТЕМА 1. Загальні положення про інтелектуальну власність

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

План

1. Сутність та зміст права інтелектуальної власності.
2. Законодавство України про інтелектуальну власність
3. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
4. Поняття та ознаки об'єктів права інтелектуальної власності. Ознаки охороноспроможності об'єктів права інтелектуальної власності.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності, автор, суб'єкт інтелектуальної власності, об'єкт права інтелектуальної власності, охороноспроможність, володілець прав інтелектуальної власності, Види інтелектуальної діяльності.

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Заповніть таблицю:
«За» чи «проти» правової охорони інтелектуальної власності: аргументи та контраргументи.
2. Складіть схему співвідношення наступних понять: «інтелектуальна власність», «об'єкт права інтелектуальної власності», «об'єктивне право інтелектуальної власності» та «суб'єктивне право інтелектуальної власності».
3. Зобразіть схематично систему джерел права інтелектуальної власності.
4. Сухов скачав через торрент декілька фільмів, об'єднав їх в папку «Фільми-катастрофи, які варто переглянути», записав на флешку та пропонував своїм друзям купити в нього дозвіл на перегляд.

Питання:

1. Чи створив Сухов об'єкт права інтелектуальної власності?
2. Чи набув Сухов право інтелектуальної власності на записані на флешці фільми?
5. Викладач Університету Мелешко з метою уникнення випадків плагіату вирішив зареєструвати право інтелектуальної власності на свою наукову статтю «Поняття та визначення цивільно-правових договорів».

Питання:

1. Чи належить наукова стаття до об'єктів права інтелектуальної власності? Якщо так, то об'єктом якого виду права інтелектуальної власності є стаття?

2. До якого державного органу може звернутись Мелешко за консультацією та можливою реєстрацією свого права?

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: правильно визначати правовий статус суб'єктів права інтелектуальної власності та в залежності від цього обсяг їх майнових і немайнових прав; класифікувати об'єкти права інтелектуальної власності та визначати властиві їм ознаки охороноспроможності.

Завдання для самостійної роботи до Теми 1:

1. Самостійне опрацювання наступних питань з фіксацією матеріалу в конспекті:

1. Джерела правового регулювання права інтелектуальної власності та їх види
2. Види міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність. Роль міжнародних конвенцій в розвитку системи інтелектуальної власності
3. Вільні користувачі прав інтелектуальної власності.
4. Держава як володілець прав інтелектуальної власності. Підстави набуття державою прав інтелектуальної власності.
5. Відкриття як об'єкти права інтелектуальної власності, їх ознаки.
6. Об'єкти науково-технічної інформації.

2. Скласти словник основних термінів по темі.

Індивідуальні завдання до Теми 1:

1. Підготувати мультимедійну презентацію за даною темою.
2. Підготувати три задачі (з відповідями) за даною темою.
3. Скласти тестові завдання за даною темою (10-15 питань).
4. Скласти кросворд (з відповідями) за даною темою.
5. Теми для рефератів, доповідей та інших видів індивідуально-дослідної роботи за пропонованою проблематикою:
 1. Інтелектуальна власність і її значення.
 2. Види інтелектуальної діяльності.
 3. Еволюція інтелектуальної власності.
 4. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному й соціальному розвитку держави.
 5. Становлення системи правової охорони результатів інтелектуальної власності.
 6. Державне управління інтелектуальною власністю.
 7. Класицизм і прагматизм підходу до законодавства у сфері інтелектуальної власності.
 8. Детермінізм формування національних законодавств у сфері інтелектуальної власності.

9. Загальні положення законодавства України про інтелектуальну власність.

10. Дезінтеграційний підхід до регулювання права інтелектуальної власності, його сутність.

ТЕМА 2. Авторське право і суміжні права

Семінарське заняття № 2 – 2 год.

План

1. Поняття та правова природа авторського права.
2. Джерела авторського права. Суб'єктивне авторське право, його зміст і межі.
3. Суб'єкти авторського права: їхня класифікація та обсяг майнових і немайнових прав.
4. Об'єкти авторського права: поняття та класифікація. Твори, які не є об'єктами авторського права.
5. Суміжні права: виникнення, суб'єкти, об'єкти, строки чинності.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:
 авторське право, автор, аудіовізуальний твір, база даних (компіляція даних), виключне право, виконавець, виробник відеограми, виробник фонограми, відеограма, відтворення, ім'я автора, запис (звукозапис, відеозапис), комп'ютерна програма, оприлюднення (розкриття публіці) твору, опублікування твору, фонограми, відеограми, організація мовлення, організація ефірного мовлення, організація кабельного мовлення, похідний твір, примірник твору, примірник фонограми, примірник відеограми, псевдонім, публічне виконання, публічний показ, публічне сповіщення (доведення до загального відома), репрографічне відтворення (репродукування), розповсюдження об'єктів авторського права і (або) суміжних прав, службовий твір, суспільне надбання, твір архітектури, твір образотворчого мистецтва, твір ужиткового мистецтва, фонограма, цитата, державна система правової охорони інтелектуальної власності, копірайт.

Практичне заняття № 2 – 2 год.

План

1. Іванов уклав з видавництвом «Атланта» договір про написання за замовленням роману. Після виконання обов'язку за договором Іванов отримав авторську винагороду. Однак дізнався про те, що видавництво опублікувало твір під авторством Сидорова, який був головним редактором і власником видавництва. На претензії Іванова щодо авторства представник видавництва

заявив, що Іванов виконав свій обов'язок за договором за що отримав винагороду, а тому наразі не має жодних прав на твір.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та використовувати положення Закону України «Про авторське право та суміжні права»):

1. Чи переходять за трудовим договором особисті немайнові права творця замовнику?
2. Як розподіляються майнові права на об'єкт інтелектуальної власності створений за замовленням?
3. Які засоби захисту права інтелектуальної власності в даному випадку можливо застосувати?

2. Батько дев'ятирічної авторки збірки віршів звернувся за консультацією до юриста з проханням роз'яснити які права має його донька щодо написаних нею віршів.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та використовувати положення Закону України «Про авторське право та суміжні права»):

1. Чи обмежуються права автора залежно від віку?
2. Чи потрібен опікун дівчині для здійснення її авторських прав і яких?
3. Які права набула дівчинка після написання віршів?
4. Яким нормативним актом в Україні регулюються відносини з написання віршів?

3. Викладач Солоний створив комп'ютерну програму, яка розробляла розклад занять. Керівництво інституту, в якому він працював, схвалило його роботу і видало премію 1000 грн. Після цього копії програми були розповсюджені представниками інституту серед інших ВНЗ за плату. На розповсюджених примірниках програми у якості виробника був вказаний інститут, в якому працював Солоний. Останній, вважаючи, що його права порушені, подав позов до суду про поновлення своїх прав та відшкодування збитків.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та використовувати положення Закону України «Про авторське право та суміжні права»):

1. Який об'єкт авторського права створив Солоний?
2. Які права Солоного порушені ?
3. Яке рішення повинен прийняти суд?
4. Чи вплине на ситуацію умова про те, що до функціональних обов'язків Солоного входило створення таких програм?

4. Вищий навчальний заклад звернувся до суду з позовом про визнання виключного права на використання створених його викладачами у процесі виконання ними функціональних обов'язків об'єктів авторського права

(робочих програм навчальних дисциплін, навчальних посібників, методичних рекомендацій та ін.) В обґрунтування вимог ВНЗ його представники посилались на те, що викладачами було укладено трудові контракти, в яких передбачено створення ними вказаних творів у якості виконання ними функціональних обов'язків. За таке виконання викладачі отримують кожного місяця заробітну платню. Тому є всі підстави стверджувати що виключні майнові права на службові твори виникли у ВНЗ. Викладачі, в свою чергу, вважали, що виключні авторські права належать їм. Оскільки саме вони є суб'єктами первинного права на авторські твори, а для переходу майнових авторських прав на твір потрібні цивільно-правові договори, в яких передбачена авторська винагорода, а не трудові.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та використовувати положення Закону України «Про авторське право та суміжні права»):

1. Як потрібно вирішити справу.
2. Чи є підстави для задоволення позову?
3. Дайте визначення службового твору?

5. Семенуха за договором з видавництвом «Кальварія» написав книгу про українське декоративно-орнаментальне народне малярство Петриківський розпис, рукопис якої передав у видавництво. Також Семенуха написав статтю про сучасних художників, які використовують петриківський розпис у своїх працях, та надіслав її у редколегію журналу. Крім того, він брав участь у зйомках науково-популярного фільму про Петриківку як консультант.

Після смерті Семенухи його спадкоємці вимагали від відповідних організацій оформити відносини, учасником яких він був, договорами з вказівкою на всіх роботах його імені.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та використовувати положення Закону України «Про авторське право та суміжні права»):

1. Які твори є об'єктами права інтелектуальної власності?
2. Хто є суб'єктом права інтелектуальної власності?
3. У якому порядку використовуються твори, що охороняються авторським правом?
4. Які права належать спадкоємцям автора?

6. Під час перевірки тез доповідей, що були подані курсантами у якості індивідуальної роботи, викладач виявив, що тези курсанта Іванченка на тему «Захист права інтелектуальної власності в мережі Інтернет» є копією статті студента другого курсу Степанова. Викладач звернувся до курсанта з проханням пояснити чи дійсно він є автором тез доповіді. Іванченко відповів, що він є автором тез, тому що його ім'я зазначено на початку тез, а отже – застосовується презумпція авторства. Відтак, на думку Іванченка, до нього не можуть бути застосовані покарання за подання начебто під своїм іменем чужої праці.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та використовувати положення Закону України «Про авторське право та суміжні права»):

1. Поясніть сутність презумпції авторства.
2. Чи можна вважати Іванченка автором тез доповіді?
3. Чи порушено Іванченком права студента Іванова?

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: правильно визначати правовий статус первісних та похідних суб'єктів авторського права та в залежності від цього обсяг їх майнових і немайнових прав; класифікувати об'єкти авторського права та визначати твори, які не є об'єктами авторського права; правильно визначати правовий статус суб'єктів суміжних прав, класифікувати об'єкти суміжних прав; визначати строки чинності авторських та суміжних прав.

Завдання для самостійної роботи до Теми 2:

1.Самостійне опрацювання наступних питань з фіксацією матеріалу в конспекті:

1. Законодавство України в галузі авторського права і суміжних прав.
2. Ознаки охороноспроможності об'єктів авторського права.
3. Права виконавців та їх зміст.
4. Порядок виникнення суб'єктивних прав автора та строки їх дії.
5. Особисті немайнові права автора.
6. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав.

2.Скласти словник основних термінів по темі.

Індивідуальні завдання до Теми 2:

1. Підготувати мультимедійну презентацію за даною темою.
2. Підготувати три задачі (з відповідями) за даною темою.
3. Скласти тестові завдання за даною темою (10-15 питань).
4. Скласти кросворд (з відповідями) за даною темою.
5. Теми для рефератів, доповідей та інших видів індивідуально-дослідної роботи за пропонованою проблематикою:
 1. Авторські ліцензійні договори: поняття, характеристика й види. Сторони ліцензійного договору та їх правове положення.
 2. Засоби охорони авторських і суміжних прав. Способи захисту авторських і суміжних прав.
 3. Колективне управління авторськими й суміжними правами.
 4. Поняття та визначення контрафактних порушень авторських і суміжних прав.

ТЕМА 3. Патентне право

Семінарське заняття № 3 – 2 год.

План

1. Поняття, ознаки і об'єкти винаходу. Види винаходів та їх правове значення.
2. Поняття та ознаки промислового зразка та корисної моделі.
3. Охоронні документи в патентному праві. Поняття патенту та його види. Свідоцтво на знаки для товарів і послуг. Посвідчення на раціоналізаторську пропозицію.
4. Порядок отримання патенту на винахід і корисну модель.
5. Права та обов'язки, що виникають з патенту.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

винахід, промисловий зразок, корисна модель, формула винаходу, свідоцтво на знаки для товарів і послуг, посвідчення на раціоналізаторську пропозицію, патент, експертиза за суттю, формальна експертиза, заявка на видачу охоронного документа, пріоритет заявки, права першокористувача.

Практичне заняття № 3 – 2 год.

План

1. Громадянин Іванченко подав до ДП «Український інститут інтелектуальної власності» заявку про видачу патенту на свій витвір в галузі художнього конструювання (оригінальний новий спосіб розфарбування іграшок з гіпсу за допомогою трафарету), яка містила такі матеріали:
 - клопотання про видачу патенту, викладене англійською мовою;
 - відомості про себе, свою адресу, викладені українською мовою;
 - зображення виробу, що дає уявлення про його зовнішній вигляд.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та використовувати положення Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»):

1. Стосовно якого об'єкту інтелектуальної власності виникли відносини між Іванченком та ДП?
 2. Назвіть матеріали, які Іванченко не подав та які матеріали подав з порушенням встановленої форми?
 4. Які права має особа, що отримала патент та яким нормативним актом вони регулюються?
2. Арутюнов після тривалих досліджень винайшов прилад для вимірювання напруги. Знайомі порадили негайно подати заявку на винахід до відповідного державного органу. Оскільки Арутюнов не знав усіх особливостей оформлення документів, то попросив допомогти в цьому свого сусіда Коваленка, який працював юрисконсультантом на підприємстві. Коваленко погодився допомогти. У процесі оформлення заявки і документів Коваленко почав вимагати, щоб Арутюнов зазначити його як співавтора винаходу, оскільки, як він пояснив, Коваленко фактично буде

реєструвати винахід і отримувати патент, а це також дає право вважатись співавтором винаходу.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та використовувати положення Закону України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі»):

1. Чи правомірні вимоги Коваленка?
 2. Чи може він вважатись співавтором?
 3. Що дає право вважатися співавтором?
4. ТОВ «Осмос» закупляє у Литві барні меблі, що містять промислові зразки, запатентовані в Україні, власником патенту є ТОВ «Інтер'єр». У Литві зазначені промислові зразки не охороняються. ТОВ «Осмос» ввозить зазначені меблі в Україну та поставляє їх закладам громадського харчування.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та використовувати положення Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»):

1. Чи порушує ТОВ «осмос» патент ТОВ «Інтер'єр»? Якщо так, то у який спосіб?
2. Які цивільно-правові способи захисту може застосувати ТОВ «Інтер'єр»?

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: правильно визначати правовий статус суб'єктів патентного права та обсяг їх майнових і немайнових прав; класифікувати об'єкти патентного права та визначати твори, які не можуть бути об'єктами патентного права; визначати строки чинності майнових та немайнових прав суб'єктів патентного права.

Завдання для самостійної роботи до Теми 3:

1. Самостійне опрацювання наступних питань з фіксацією матеріалу в конспекті:

1. Заявка на видачу охоронного документа, вимоги щодо неї.
 2. Пріоритет заявки та його визначення.
 3. Формальна експертиза та її наслідки. Способи усунення недоліків заявок.
 4. Експертиза по суті. Порядок, підстави проведення експертизи за суттю. Права заявника при проведенні експертиз.
 5. Формула винаходу, її правове значення.
 6. Визначення та зміст права першокористувача.
 7. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту. Примусове відчуження патентних прав.
- 2. Скласти словник основних термінів по темі.**

Індивідуальні завдання до Теми 3:

1. Підготувати мультимедійну презентацію за даною темою.
2. Підготувати три задачі (з відповідями) за даною темою.
3. Скласти тестові завдання за даною темою (10-15 питань).
4. Скласти кросворд (з відповідями) за даною темою.
5. Теми для рефератів, доповідей та інших видів індивідуально-дослідної роботи за пропонованою проблематикою:
 1. Колізії заявок і порядок розгляду спорів.
 2. Поняття, ознаки й об'єкти винаходу. Види винаходів та їх правове значення.
 3. Поняття та ознаки корисної моделі.
 4. Порядок отримання патенту на винахід і корисну модель.

ТЕМА 4. Договори у сфері інтелектуальної власності

Семінарське заняття № 4 – 2 год.

План

1. Поняття та види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
2. Ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття, види та порядок отримання.
3. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
4. Договір комерційної концесії (франчайзингу).

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:
договори на розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, договори між творцем і роботодавцем, договір комерційної концесії, договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, ліцензійний договір, ліцензія, примусові ліцензії.

Практичне заняття № 4 – 2 год.

Практичні завдання.

Скласти наступні види договорів:

1. Ліцензійний договір.
2. Трудовий договір між роботодавцем та працівником, до обов'язків якого входить створення об'єктів авторського права (статей на визначену тематику).
3. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
4. Договір комерційної концесії (франчайзингу).
5. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

6. Договір про розподіл майнових прав на службовий твір.
7. Договір між співавторами твору.
8. Договір про передачу (відчуження) майнових прав суб'єктів авторського права і суміжних прав.
9. Договір про передачу невиключного права на використання об'єктів авторського права і суміжних прав.
10. Договір про передачу виключного права на використання об'єктів авторського права і суміжних прав.
11. Видавничий договір.
12. Договір про виплату відрахувань виробниками та імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, із застосуванням яких у домашніх умовах можна здійснити відтворення творів і виконань, зафіксованих у фонограмах та відеограмах.
13. Договір про виплату винагороди за використання опублікованих з комерційною метою фонограм, відеограм, їх примірників та зафіксованих у них виконань.
14. Цивільно-правовий договір між видавництвом та автором з приводу написання книги про життя блогерів.
15. Трудовий договір між Університетом та викладачем, до трудових обов'язків якого входить створення курсів лекцій та навчально-методичних матеріалів для проведення занять.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: визначати вид договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності та вміти їх складати; вміти розрізняти види ліцензій та визначати порядок і умови їх отримання.

Завдання для самостійної роботи до Теми 4:

1. Самостійне опрацювання наступних питань з фіксацією матеріалу в конспекті:

1. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності
2. Випадки надання примусових ліцензій
3. Відмінності та спільні риси договорів про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності та ліцензійних договорів

2. Скласти словник основних термінів по темі.

Індивідуальні завдання до Теми 4:

1. Підготувати мультимедійну презентацію за даною темою.
2. Підготувати три задачі (з відповідями) за даною темою.
3. Скласти тестові завдання за даною темою (10-15 питань).
4. Скласти кросворд (з відповідями) за даною темою.

5. Теми для рефератів, доповідей та інших видів індивідуально-дослідної роботи за пропонованою проблематикою:
 1. Особливості договору на створення твору образотворчого мистецтва за замовленням.
 2. Договори між творцем і роботодавцем.
 3. Типові й примірні договори у сфері інтелектуальної власності.

ТЕМА 5. Захист права інтелектуальної власності

Семінарське заняття № 5 – 2 год.

План

1. Загальні засади захисту прав інтелектуальної власності.
2. Захист авторського і суміжних прав. Способи захисту порушених авторського і суміжних прав.
3. Захист права промислової власності.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:
 охорона, захист, цивільно-правовий захист, адміністративно-правовий захист, кримінально-правовий захист, способи захисту прав інтелектуальної власності, порядок захисту авторських та суміжних прав, юрисдикційні форми захисту, неюрисдикційні форми захисту, контрафактні порушення авторських та суміжних прав, контрафактна продукція, порядок відшкодування при порушенні авторських та суміжних прав, особливості розгляду спорів, що впливають із авторських та суміжних прав в судах, порядок вирішення патентних спорів у судовому порядку, порядок вирішення спорів стосовно прав на засоби індивідуалізації у цивільному обороті товарів, послуг та робіт, опротестування видачі патенту, штраф, піратство, незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, літератури, мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних, незаконне відтворення, розповсюдження виконань, фонограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та розповсюдження на аудіо- та відеокасетах, дискетах, інших носіях інформації.

Практичне заняття № 5 – 2 год.

План

1. Компанія «Корона» м. Тростянець подала позов до суду на компанію «Каруна» м. Ужгород з метою захисту від неправомірного використання її промислових зразків та аналогії товарних знаків, які вводять в оману покупців. В ході судового розгляду було встановлено, що компанія «Корона» зареєструвала свій промисловий зразок розфарбування упаковки та зареєструвала товарний знак «Корона», також встановлено, що

розфарбування та позначки продукції компанії «Каруна» майже подібні до оформлення продукції «Корони».

Питання (відповіді необхідно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та використовувати положення Закону «Про охорону прав на промислові зразки», Закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»):

1. Стосовно якого об'єкту інтелектуальної власності виник спір у «Корони» та «Каруни»?
2. Чи може товарний знак компанії «Каруна» бути зареєстрований в Україні?
4. Яким чином суд може захистити порушені права?

2.Іванченко створив прилад, за допомогою якого виготовляв з фольги теплі устілки для взуття. Після того як він його запатентував, він виявив у продажу устілки, які виготовлялися аналогічним приладом приватним підприємцем Івановим. Вважаючи що це піратська копія його приладу, він подав позов до суду з вимогою заборони використання його винаходу особою, яка не отримала у нього дозвіл. Пізніше з'ясувалось, що приватний підприємець Іванов створив свій прилад раніше ніж Іванченко, але не патентував його.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК та положення Закону «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»):

1. Як повинен вирішити ситуацію суд?
2. Чи має якісь права на прилад приватний підприємець Іванов?
3. Який порядок видачі дозволу(ліцензії) на використання винаходу?

3.Сидоренко, перебуваючи на концерті співачки Тіни Кароль, записав на відеокамеру концерт. Після повернення додому він скомпонував і обробив запис, в студії звукозапису виготовив аудіо- та відео-версію концерту на дисках, які почав продавати в м. Дніпро.

Питання (відповіді потрібно давати з посиланням на відповідні частини та статті ЦК):

1. Чи порушив Сидоренко норми, що регулюють суспільні відносини? Якщо так, то які саме?
2. Хто є потерпілим в даній ситуації?
3. Що повинен був зробити Сидоренко для того, щоб отримати права на запис концерту та подальший продаж записів?

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: визначати способи захисту авторського права, суміжних прав та права промислової власності; вміти визначати, що є контрафактними порушеннями авторських та суміжних прав, контрафактною продукцією; визначати порядок відшкодування збитків при порушенні авторських та суміжних прав, права промислової власності.

Завдання для самостійної роботи до Теми 5:

1. Самостійне опрацювання наступних питань з фіксацією матеріалу в конспекті:

1. Поняття та визначення контрафактних порушень авторських і суміжних прав
2. Способи судового захисту авторських і суміжних прав
3. Види й порядок відшкодування при порушеннях авторських і суміжних прав
4. Повноваження суду щодо захисту права інтелектуальної власності
5. Способи захисту порушених авторського і суміжних прав

2. Скласти словник основних термінів по темі.

Індивідуальні завдання до Теми 5:

1. Підготувати мультимедійну презентацію за даною темою.
2. Підготувати три задачі (з відповідями) за даною темою.
3. Скласти тестові завдання за даною темою (10-15 питань).
4. Скласти кросворд (з відповідями) за даною темою.
5. Теми для рефератів, доповідей та інших видів індивідуально-дослідної роботи за пропонованою проблематикою:
 1. Поняття охорони і захисту прав та їх співвідношення.
 2. Засоби охорони авторських і суміжних прав.
 3. Адміністративна й кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література до Теми 1:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141;
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з Атомної Енергії і їхніми

- державами-членами, з іншої сторони. Розділ IV Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею. Глава 9. Інтелектуальна власність. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#n1198
3. Конвенція про заснування Всесвітньої Організації Інтелектуальної Власності від 14.07.1967 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_169.
 4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003 р. №№ 40-44. Ст.356.
 5. Про затвердження Положення про департамент розвитку сфери інтелектуальної власності : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 842 від 28.12.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0842915-19#Text>
 6. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
 7. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/44252/1/Intelektualna_vlasnist_2021.pdf
 8. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко». 2021. 262 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/55638/3/Book_2021_Popova_Intelektualna_vlasnist.pdf
 9. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: Підручник. Вид. 2, змін. і доп. К.: НУБіП України, 2016. 355 с.
 10. Право інтелектуальної власності : підручник. За заг. ред. О. І. Харитонової. Київ, Юрінком Інтер, 2019. 544 с.
 11. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
 12. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2019. 274 с.
 13. Цивільне право та процес: підготовка до іспиту : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р. (кер.), Юнін О. С., Круглова О.О. та ін.]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. Ч. 1. 295 с.

Рекомендована література до Теми 2:

1. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_769.
2. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (вчинено в Римі 26 жовтня 1961 р.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_763.

3. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141;
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003 р. №№ 40-44. Ст.356.
5. Про авторське право і суміжні права : закон України від 01 грудня 2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
6. Про кінематографію: закон України від 13 січня 1998 року № 9/98-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/9/98-%D0%B2%D1%80>
7. Про приєднання України до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми: Закон України від 20 вересня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2732-14#Text>
8. Про затвердження Положення про департамент розвитку сфери інтелектуальної власності : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 842 від 28.12.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0842915-19#Text>
9. Про державну реєстрацію авторських прав і договорів, які стосуються прав автора на твори: постанова Кабінету Міністрів України №1756 від 27 грудня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>
10. Договірні форми розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2014. 248 с.
11. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/44252/1/Intelektualna_vlasnist_2021.pdf
12. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко». 2021. 262 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/55638/3/Book_2021_Popova_Intelektualna_vlasnist.pdf
13. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
14. Право інтелектуальної власності : підручник. За заг. ред. О. І. Харитонової. Київ, Юрінком Інтер, 2019. 544 с
15. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2019. 274 с.
16. Цивільне право та процес: підготовка до іспиту : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р. (кер.), Юнін О. С., Круглова О.О. та ін.]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. Ч. 1. 295 с.
17. Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку: монографія / Колектив авторів : О. О. Штефан, А. С. Штефан, І. І. Петренко, О. О. Мацкевич, В. М. Троцька, С. А. Петренко; за наук. ред. Н. М. Мироненко. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 341 с.

Рекомендована література до Теми 3:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141;
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003 р. №№ 40-44. Ст.356.
3. Паризька конвенція про охорону промислової власності: від 20.03.1883 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123.
4. Женевський договір про міжнародну реєстрацію наукових відкриттів від 7 березня 1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/999_005#Text
5. Про науково-технічну інформацію: закон України від 25.06.1993 р. № 3322-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
6. Про наукову і науково-технічну діяльність: закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
7. Про наукову і науково-технічну експертизу: закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>
8. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: закон України від 05.11.1997 р. № 621/97-ВР URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>.
9. Про охорону прав на сорти рослин: закон України від 21.04.1993 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/3116-12>
10. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: закон України від 15.12.1993 № 3687-XI URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
11. Про охорону права на знаки для товарів та послуг: закон України від 15.12.1993 № 3689-XII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
12. Про охорону права на промислові зразки: закон України від 15.12.1993 № 3688-XII URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
13. Про правову охорону географічних зазначень: закон України від 16.06.1999 р. № 752-XIV URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/752-14>
14. Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель: наказ Міністерства освіти і науки України № 22 від 22.01.2001 р. (в редакції від 25.07.2011) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>
15. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності: постанова Кабінету Міністрів України № 1716 від 23 грудня 2004 року (в редакції від 30.12.2020) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>
16. Про затвердження Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель: наказ Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2002 року № 197 (в редакції від 25.07.2011) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0364-02>

17. Бошицький Ю. Л. Правове регулювання службового винахідництва: проблеми теорії та практики: монографія. К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2012. 260 с.
18. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
19. Право інтелектуальної власності : підручник. За заг. ред. О. І. Харитонової. Київ, Юрінком Інтер, 2019. 544 с.
20. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2019. 274 с.

Рекомендована література до Теми 4:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141;
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003 р. №№ 40-44. Ст.356.
3. Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності: монографія / кол. авторів: Батова В. О., Пічкур О. В., Работягова Л. І., Тверезенко О. О.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка; НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2013. 222 с.
4. Договірні форми розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2014. 248 с.
5. Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т.1 [Текст] : монографія / Колектив авторів : Г. О.Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва, І. Ф.Коваль, В. М. Косак, Б. М. Падучак, О. О. Тверезенко; за наук. ред. Мироненко Н. М. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 279 с.
6. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/44252/1/Intelektualna_vlasnist_2021.pdf
7. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко». 2021. 262 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/55638/3/Book_2021_Popova_Intelektualna_vlasnist.pdf
8. Право інтелектуальної власності : підручник. За заг. ред. О. І. Харитонової. Київ, Юрінком Інтер, 2019. 544 с.

9. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
10. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник/ Еннан Р.Є. [та ін.]. К.: Алерта, 2016. 492 с.
11. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2019. 274 с.

Рекомендована література до Теми 5:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141;
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003 р. №№ 40-44. Ст.356.
3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-14 *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25/26. Ст. 131.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон УРСР від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
5. Про авторське право і суміжні права : закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792>
6. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: закон України від 05.11.1997 р. № 621/97-ВР URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>.
7. Про охорону прав на сорти рослин: закон України від 21.04.1993 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/3116-12>
8. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: закон України від 15.12.1993 № 3687-XI URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
9. Про охорону права на знаки для товарів та послуг: закон України від 15.12.1993 № 3689-XII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
10. Про охорону права на промислові зразки: закон України від 15.12.1993 № 3688-XII URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
11. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/44252/1/Intelektualna_vlasnist_2021.pdf
12. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко». 2021. 262 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/55638/3/Book_2021_Popova_Intelektualna_vlasnist.pdf
13. Капінос М.М. Інтелектуальна власність: підруч. для студентів ВНЗ / М. М. Капінос, Е. Т. Лерантович, М. М. Солощук ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 347 с.
14. Право інтелектуальної власності : підручник. За заг. ред. О. І. Харитонової. Київ, Юрінком Інтер, 2019. 544 с.

15. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
16. Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку: монографія / Колектив авторів : О. О. Штефан, А. С. Штефан, І. І. Петренко, О. О. Мацкевич, В. М. Троцька, С. А. Петренко; за наук. ред. Н. М. Мироненко. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 341 с.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття та сутність інтелектуальної власності та права інтелектуальної власності.
2. Законодавство України про інтелектуальну власність.
3. Система державних органів у сфері регулювання відносин інтелектуальної власності.
4. Співвідношення права власності і права інтелектуальної власності.
5. Інститути права інтелектуальної власності.
6. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
7. Правове становище роботодавців як суб'єктів права інтелектуальної власності та особливості його визначення.
8. Правонаступництво прав на об'єкти інтелектуальної власності.
9. Поняття та ознаки об'єктів права інтелектуальної власності.
10. Ознаки охороноспроможності об'єктів права інтелектуальної власності.
11. Поняття та правова природа авторського права.
12. Суб'єктивне авторське право, його зміст і межі.
13. Суб'єкти авторського права: їхня класифікація та обсяг майнових і немайнових прав.
14. Майнові та особисті немайнові права авторів.
15. Об'єкти авторського права: поняття та класифікація.
16. Твори, які не є об'єктами авторського права.
17. Вільне використання твору.
18. Строки охорони авторських прав.
19. Суміжні права: виникнення, суб'єкти, об'єкти, строки чинності.
20. Поняття патентного права. Умови надання правової охорони і критерії патентоздатності окремих об'єктів.
21. Правове становище суб'єктів права на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.
22. Поняття, ознаки і об'єкти винаходу. Види винаходів та їх правове значення.
23. Поняття та ознаки промислового зразка та корисної моделі.
24. Охоронні документи в патентному праві. Поняття патенту та його види. Свідцтво на знаки для товарів і послуг. Посвідчення на раціоналізаторську пропозицію.
25. Порядок отримання патенту на винахід і корисну модель.

26. Права та обов'язки, що виникають з патенту.
27. Місце походження товарів його визначення та правове значення. Реєстрація місця походження товарів та порядок її здійснення.
28. «Ноу-хау» як об'єкти правової охорони та їх види.\
29. Поняття та види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
30. Розпорядження майновими правами автора. Авторські договори.
31. Поняття та загальна характеристика ліцензійних договорів.
32. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
33. Ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття, види та порядок отримання.
34. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
35. Договір комерційної концесії (франчайзингу).
36. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності
37. Кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності
38. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності
39. Форми та способи правової охорони та захисту промислової власності.
40. Способи захисту авторського права та суміжних прав.